

Opetus ja kulttuuriministeriö
Kirjaamo
PL 29
00023 Valtioneuvosto

12.04.2013

Viite OKM049:00/2012

Asia Tehy ry:n lausunto korkeakoulujen koulutusrakenteiden kehittämistyöryhmän muistiosta

Korkeakoulujen koulutusrakenteiden kehittämistyöryhmä on pyrkinyt tekemään uusia ja innovoivia esityksiä koulutustarjonnan kehittämiseksi ja työvoiman työelämävastaavuuden kohdentamiseksi. Näkökulma on painottunut selvityksessä vahvasti tiedekorkeakouluihin ja ammattikorkeakoulujen rooli on jäänyt merkittävästi heikompaan tarkasteluun.

Tehyssä näemme tärkeänä koulutetun terveydenhuollon ammattihenkilön roolin sosiaali- ja terveysalan rakennemuutoksessa ja mahdollisuudet erilaisia koulutusväyliä hyödyntäen saavuttaa elinikäisen oppimisen tavoitteet. Tehyn kannanotto perustuu säänneltyjen ammattien näkökulmaan toimenpide-ehdotusten mukaisesti.

Monipuolistetaan ja jäsennetään korkeakoulujen tarjontaa korkeakouludiplomeilla

Suomessa on selkeä koulutusjärjestelmä, johon liittyy hyvä ennakoitijärjestelmä sekä palautettu yliopiston kandidaattitaso, ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ja vahva avoimen väylä.

Tehyssä ei nähdä mitään perusteita uudelle 120 op:n korkeakouludiplomille. Ennen kokeilun aloittamista olisi asiallista selvittää työelämän tarpeet, eikä luoda vääriä käsityksiä opiskelijoille työllistymisestä. Jälkikäteen selvitettävä työllistyminen ja tutkinnon mahdollisesti tuottama osaamisen arviointi vaikuttaa takaperoiselle toiminnalle ja on opiskelijan oikeusturvan kannalta huono menettelytapa. Kun suunnitelmassa kuitenkin näkyy vahvasti avoimen väylän hyödyntäminen, niin näkemyksemme mukaan tulee kehittää jo olemassa olevia rakenteita, eikä tuottaa jotain tuotetta, jolle ei mahdollisesti ole työelämä vastaavuutta.

Tutkintorakenteen joustavuutta lisätään

Kandidaattivaiheen opintojen johtaminen useampaan maisteriohjelmaan, olisi mahdollinen jo nykyisin toimivan AHOT-järjestelmän kautta. Jos AHOT-järjestelmää todella halutaan kehittää ja käyttää, niin se mahdollistaisi jo nykyiselläänkin joustavia väyliä maisteriohjelmaan.

Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen tutkintonimikkeeksi pitää tulla maisteri (amk). Työnantajien on vaikea hahmottaa sitä rinnasteiseksi tiedekorkeakoulujen maisteritutkintojen kanssa, ilman korkeakoulutasoa kuvaavaa tutkintonimikettä.

Avointa korkeakouluopetusta monipuolistetaan

Tehy pitää erittäin kannatettavana menettelyä, jonka perusteella voidaan valita tutkinto-opiskelijoiksi yhteishaun ulkopuolella avoimessa korkeakouluopetuksessa määrätyn opintopistemäärän suorittaneita hakijoita, joilla ei ole opiskeluoikeutta korkeakoulussa. Asiakirjan esitys on kannatettava.

Tehyn keskeinen viesti kehittämistyöhön ja sen linjauksiin on avoimen korkeakouluväylän kehittäminen. Se pitää olla sekä rakenteellisesti kuin että opetuksellisesti pääväylä.

Korkeakoulujen esteettömyyttä parannetaan

Aliedustettujen ryhmien osallistuminen koulutukseen tulee tapahtua samoilla menettelyillä kuin kaikkien muidenkin. Positiivinen erityiskohtelu saattaa johtaa korkeakouluissa asetettujen tavoitteiden madaltamiseen, opintojen uskottavuuteen ja valtakunnalliseen yhteismitallisuuteen. Erityispedagogiikkaan liittyvien ratkaisujen löytäminen on osa normaalia kehittämistoimintaa.

Ilman muodollista kelpoisuutta olevia opiskelijoita on voitu ottaa erityistapausvalinnan kautta jo tähänkin asti suorittamaan tutkintoa. Suomen tulisi ottaa mallia esimerkiksi Isosta-Britanniasta, jossa on jo pitkään ollut mahdollisuus korkeakouluopintoihin toisen mahdollisuuden opintopolkujen kautta, kuten WBL (Work Based Learning) pedagogiikkaa hyödyntämällä. Tutkinto kokonaisuudessaan rakentuu työelämästä käsin arkielämän havaintojen pohjalta nostamalla ne abstraktioiksi ja keräämällä sen ympärille olemassa oleva teoreettinen tietoperusta.

Osaamisen tunnistamista ja tunnustamista tehostetaan

Osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen liittyvä keskuksen perustaminen on kannatettava, mutta vain siinä tapauksessa että se keskittyy kansainvälisen vertailun tehtäviin. Tällä hetkellä ei ole näyttöä viranomaisten toiminnasta ja kyvyistä ohjeistaa nykyistäkään toisenasteen tutkintoihin liittyvää osaamisen tunnistamis- ja tunnustamismenettelyjä.

Korkeakoulujen sähköisen hakujärjestelmän uudistaminen ei korvaa opintosuoritusten hyväksiluvussa toimivaa AHOT-järjestelmää. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee tuottaa ohjeistusta ja luoda seurantajärjestelmä toimivan AHOToinnin seuraamiseksi.

Vahvistetaan korkeakoulujen ja TE-hallinnon osaamista ja yhteistyötä rakennemuutostilanteissa

TE-hallinnon ja ELY-keskusten tulee vahvistaa koulutuspoliittista osaamistaan. Yhteistyön vahvistaminen korkeakoulujen kanssa on hyvä asia, mutta se ei yksistään tuo riittävää osaamista TE-hallintoon eikä ELY-keskuksiin.

Helsinki 12.04.2013

Jaana Laitinen-Pesola
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Asiantuntija
Marja-Kaarina Koskinen
Tutkimuspäällikkö
Tehy ry